

URZĄD MIEJSKI W DREZDENKU

Nasz znak: RA.1431.140.2025

Drezdenko, dnia 12.12.2025r.

Pan
Mateusz Grzymałowski
Redaktor naczelny iDrezdenko

W odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji publicznej przesyłam dokumenty dotyczące remontu elewacji Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. ks. Józefa Tischnera w Drezdenku:

1. wyniki badań składu zaprawy tynkarskiej z elewacji frontowej Biblioteki w Drezdenku,
2. opinię konserwatorską z dnia 03.04.2025r.,
3. sprawozdanie konserwatorskie wykonanych prac remontowych przy elewacji Biblioteki w Drezdenku.

BURMISTRZ
Adam Kołwzan

PKZLAB SC

**WYNIKI BADAŃ SKŁADU ZAPRAWY TYNKARSKIEJ
Z ELEWACJI FRONTOWEJ BUDYNKU BIBLIOTEKI
W DREZDENKU**

Badania wykonały:

mgr Dorota Sobkowiak

mgr Elżbieta Orłowska

Toruń 2025

Do badań otrzymano próbkę tynku dla wykonania badań przybliżonego składu

Analizę tynku wykonano metodą wytrawiania w 2M HCl. Wysuszoną próbkę odważono i zadano 2M HCl. Po zakończeniu reakcji zawiesinę przesączono, oddzielając i oznaczając ilościowo część nierozpuszczalną w kwasie. Określono masę frakcji pelitowej (przechodzącej przez sito o boku oczka 0,1 mm). Wydzielony w ten sposób wypełniacz po wysuszeniu poddano badaniom w świetle odbitym mikroskopu stereoskopowego.

Opis makroskopowy zaprawy, przebieg reakcji z HCl, stan materiału po zakończeniu reakcji przedstawia tabela 1, przybliżony, masowy skład podano w tabeli 2.

Tabela 1. Opis makroskopowy tynku

numer próbki	opis makroskopowy	reakcja z 2M HCl		nasiąkliwość w wodzie [%]
		intensywność	stan zaprawy	
2	tynk barwy ciemnoszarej, dość mocny, na powierzchni widoczne warstwy malarskie	bardzo intensywna reakcja z wydzieleniem pęcherzyków CO ₂	rozpadła się	10,0

Tabela 2: Przybliżona analiza jakościowa tynku

nr próbki	spoiwo	% ilość części nierozpuszczalnych w HCl			% ilość węglanów	spoiwo/kruszywo	główny składnik wypełniacza	inne składniki
		razem	w tym					
			frakcja pelitowa	kruszywo kwarcowe				
2	cementowo-wapienne	63,5	7,5	56,0	36,5*	1:2	kwarc o różnej wielkości ziaren i różnym stopniu obtoczenia	niezidentyfikowane minerały ciemne, sproszkowane czarne minerały, skalenie, okruszy skał obcych (do 4 mm)materiały ilaste

* suma węglanów: spoiwo wapienne + kruszywo wapienne

Tynk wykonano na spoiwie cementowo-wapiennym z niezbyt dobrze wyselekcjonowanym kruszywem piaskowym (kwarc wraz z minerałami, produktami wietrzenia skał głębinowych, współobecny w złożu), tłucznem skalnym wielkości do 4 mm i wapiennym o szarych, drobnych, zaokrąglonych ziarnach. Ilościowe określenie udziału tłuczni wapiennego nie jest możliwe metodami chemicznymi, ponieważ zarówno spoiwo jak i kruszywo wapienne to ten sam związek: węglan wapnia. Tynk jest zabarwiony w masie czarnymi, minerałami zawierającymi żelazo (po wyprężeniu w temp. 800°C ulegają zabarwieniu na kolor czerwony).

Tynk jest dość mocny, o wodochłonności 10%. Na powierzchni materiału znajdują się fragmenty kilku warstw malarskich: czarnej, błękitnoszarej, zielonej, i na pobiałe kolejno szarej i żółtej.

PKZLAB s.c.
Elżbieta Orłowska
Dorota Sobkowiak
 87-100 Toruń, ul. Mickiewicza 49a/4
 NIP 9562316316

Toruń 2025.08.14

**Opinia konserwatorska NR 1
z dn. 03.04.2025**

Inwestycja :	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku Biblioteki Publicznej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz zmianą sposobu użytkowania części nieużytkowych budynku na funkcję usługową
Inwestor:	Biblioteka Publiczna im. Ks. J. Tischnera w Dreźnie ul. Kościuszki 11, 66-530 Drezdenko
Generalny Wykonawca	Kapibara Sp. Z o.o. Sp. K. ul. Floriana 744-190 Knurów
Nadzór konserwatorski	Katarzyna Wypych, ANTA Konserwacja Zabytków, Matejki 16, 62-025 Kostrzyn Nadzór od dnia 18.03.2025
Nr decyzji konserwatorskiej	Decyzja nr ZN.5152.1.2023 [Dre] z dn. 12.05.2023
Temat opinii	Kolorystyka zabytkowych drzwi wejściowych

Zachowane zabytkowe drzwi poddawane są pracom renowacyjnym, polegającym na:

- usunięciu wtórnych warstw malarskich,
- wymianie wtórnych, zniszczonych elementów konstrukcji na nowe
- uzupełnieniu ubytków przez flekowanie

Drzwi zabytkowe 1- strona zewnętrzna - stan po usunięciu przemalowań, zachowane wszystkie elementy

Drzwi zabytkowe 2- strona wewnętrzna - stan w czasie usuwania przemalowań, element ramy wtórny do wymiany; szprosy do uzupełnienia

W ramach prac przeprowadzono dokładny przegląd poszczególnych elementów drzwi pod kontem zachowanych najstarszych warstw opracowania barwnego. Zaobserwowano w zgłębieniach elementów profilowanych i snycerskich zachwane, śladowe ilości farby, leżącej bezpośrednio na drewnie w kolorze zielonym, Na podstawie kolornika NCS określono zachowaną zieleń jako zbliżoną do koloru **S 5040-G10Y** lub **S 6030-G10Y**

Zdjęcia elementu dekoracji drzwi z widocznymi zielonymi śladami pierwotnego opracowania barwanego

Analizując także zdjęcia archiwalne elewacji frontowej biblioteki, gdzie widoczne są drzwi opracowane w ciemnym kolorze, a osłonięta zieleń może dawać wrażenie ciemnego koloru na czarnobiałej fotografii. W podobnym odcieniu opracowana jest stolarka okna witrynowego. Pozostałe okna, widoczne na zdjęciu, są jasne - prawdopodobnie białe.

**Kolorystyka drzwi wymaga akceptacji LWKZ WUOZ w Zielonej Górze
Delegatura w Gorzowie Wlkp.**

Autor opinii : Katarzyna Wypych

mgr Katarzyna Wypych
Konservator Rzeźby Kamiennej
i Detalu Architektonicznego
Nr dyplomu 1925/1997

**Sprawozdanie konserwatorskie z wykonanych prac
remontowych przy elewacji frontowej
Biblioteki w Drezenku**

opracował:
mgr Katarzyna Wypych

mgr Katarzyna Wypych
konserwator Rzeźby Kamiennej
i Detalu Architektonicznego
Nr dyplomu 1926/1997

Drezenko
Listopad 2025

Spis treści

1. Karta identyfikacyjna zabytku i dane o inwestycji	3
2. Przedmiot i cel opracowania	4
3. Opis przebiegu prac	4
3.1. Wykonane prace przy powierzchniach tynkowanych elewacji.....	5
3.2. Opierzenia blacharskie oraz system odprowadzenia wód opadowych z dachu	5
3.3. Elementy drewniane.....	5
3.4. Stolarka okienna i drzwiowa	5
4. Dokumentacja fotograficzna przebiegu prac renowacyjnych przy elewacji – opis zdjęć	6

1. Karta identyfikacyjna zabytku i dane o inwestycji

Dane o obiekcie:

Nazwa obiektu :	budynek Biblioteki Publicznej
Wpis do rejestru zabytków :	brak wpisu do rejestru zabytku ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków element zabytkowego układu urbanistyczno - krajobrazowego nr rej. : 238 z dn. 03.04.1967 oraz 2182/75 z 31.01.1975 r.
Autor :	Nie znany
Datowanie :	2 połowa XVIII w (wg karty zabytku)
Lokalizacja:	ul. Kościuszki 11, Drezdenko, powiat strzelecko-drezdenecki
Materiał/Technika:	Budynek wzniesiony z cegły, elewacja tynkowana tynkiem mineralnym z detalem architektonicznym wykonanym w zaprawie mineralnej; dach o konstrukcji drewnianej, kryty od frontu dachówką ceramiczną zakładkową.

Dane o inwestycji :

Inwestor	Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. ks. J. Tischnera w Drezdenku, ul. Kościuszki 11 66-530 Drezdenko
Generalny wykonawca prac	KAPIBARA Mateusz MAŁYJUREK SPÓŁKA KOMANDYTOWA, ul. Floriana 7 , 44-190 Knurów
Nadzór konserwatorski :	Katarzyna Wypych, ANTA Konserwacja Zabytków u. Matejki 16, 62-025 Kostrzyn
Data:	Listopad 2025

2. Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest elewacja frontowa (wschodnia) budynku Biblioteki Publicznej w Dreźnie w obrębie której przeprowadzono prace renowacyjne w związku realizacją inwestycji pt. „Nowoczesna biblioteka w przedwojennej kawiarni - modernizacja biblioteki w Dreźnie”

Sprawozdanie zawiera opis przebiegu prac wykonanych zgodnie z Decyzją ZN-G.5152.1.2023[Dre] z dn. 12.05.2023 wydanych w oparciu o projekt sporządzony przez mgr inż. Arch. Marcina Danielczaka oraz o program prac konserwatorskich sporządzony przez mgr Katarzynę Wypych.

3. Opis przebiegu prac

Po ustawieniu rusztowań przeprowadzono przegląd elewacji i pobrano próbkę oryginalnego tynku do badań laboratoryjnych w celu identyfikacji składu zaprawy (Załącznik nr 1 – wyniki badań).

W oparciu o badania stratygraficzne, badania laboratoryjne oraz analizę archiwalnych zdjęć elewacji biblioteki przeprowadzonej przed rozpoczęciem prac oraz w trakcie ich trwania potwierdzono brak zróżnicowania barwnego pomiędzy detalem architektonicznym a gładkimi płaszczyznami elewacji. W obu przypadkach zastosowano tą samą zaprawę barwioną w masie. Ewentualne widoczne różnice kolorystyczne wynikać mogły ze sposobu opracowania tej zaprawy, którą na powierzchniach płaskich zatarto na ostro (fakturalnie), a w przypadku detalu, wykonanego metodą profili ciągnionych przy pomocy szablonu, otrzymano powierzchnie gładkie. Tak odmiennie opracowane płaszczyzny dają wrażenie w przy różnym świetle dziennym różne efekty barwne.

Zdjęcia archiwalne elewacji budynku z okresu przed 1939 r.

- brak zróżnicowania barwnego pomiędzy elementami detalu architektonicznego i płaszczyznami opracowanymi na gładko

3.1. Wykonane prace przy powierzchniach tynkowanych elewacji

1. Usunięto wszystkie wtórne wyprawy tynkarskie z powierzchni elewacji. Odsłonięte tynki oryginalne wykazywały znaczny stopień zniszczeń (brak spoistości, brak przyczepności do podłoża) w związku z czym postanowiono usunąć najbardziej zdegradowane partie wypraw. Ostatecznie, usunięto większość wypraw z powierzchni płaskich, natomiast udało się utrzymać zachowane oryginalne elementy detal architektoniczne, który poddano renowacji.
2. W partiach elewacji, gdzie tynk został skuty, odsłonięto ceglany mur, bez konstrukcji szkieletowej.
3. Powierzchnię osłoniętego muru oczyszczono z luźnych zapraw, zagruntowano i pokryto warstwą tynku podkładowego, wykorzystując lekki, cementowo-wapienny tynk Caparol Universal
4. Następnie zrekonstruowano powierzchnię wyprawę barwioną w masie przy pomocy czerni żelazowej (zgodnie z badaniami). Do tego celu wykorzystano mineralną szpachlę renowacyjną Capalith Fassadenspachtel P o granulacji ok. 1,00 mm , z dodatkiem włókna szklanego.
5. Uzupełnienia ubytków w elementach profilowanych przeprowadzono metodą profili ciągnionych przy użyciu specjalnie przygotowanego szablonu odwzorowującego kształt oryginalnego profilu gzymsu, kanelowanego pilastra itp.
Dla osiągnięcia gładkiej powierzchni zastosowano szpachlę mineralną Capalith Fassaden-Feinspachtel P, grubość ziarna do 0,2 mm, barwioną w masie przy pomocy czerni żelazowej .
6. Na koniec, powierzchnię elewacji oraz elementów detalu architektonicznego scalono przy pomocy Caparol Histolith Antik Lasur - krzemianowej, półkryjącej, laserunkowej farby zabezpieczającej , kolorystycznie zgodnej z kolorem tynku barwionego w masie - Ferro 15 wg kolornika Caparol Fassade A1

3.2. Opierzenia blacharskie oraz system odprowadzenia wód opadowych z dachu

Opierzenia blacharskie, rynny oraz rury spustowe wymieniono na nowe .

3.3. Elementy drewniane

Drewniane podbicie pod gzymsem poddano renowacji – oczyszczono , zdezynfekowano oraz zabezpieczono impregnatem do drewna ALTAX „Jedna Warstwa” w kolorze kasztanowym.

3.4. Stolarka okienna i drzwiowa

1. W przypadku okna wbudowanego w miejsce bocznego wejścia do budynku w pierwszej osi elewacji, istniejącą do tej pory wtórną witrynę wymieniono na nowe okno.
W czasie demontażu witryny odsłonięto oryginalne nadświetle pochodzące z drzwi pierwotnego wejścia do części mieszkalnej

Etapy zmian w obrębie bocznego wejścia

Nowe okno wykonano wzorując się na oknach istniejących w parterze, natomiast nadświetle stanowi rekonstrukcję odsłoniętego nadświetla. Oryginalne nadświetle zostanie zdeponowane w bibliotece.

2. Zachowane oryginalne dwa skrzydła drzwi wejściowych, poddano pracom konserwatorskim i restauratorskim. Wykonano niezbędne prace stolarskie przywracające im właściwości użytkowe.

W czasie prac odsłonięto pozostałości pierwotnej kolorystki, którą oznaczono jako zieleń wg kolornika NCS S 5040-G10Y lub S 6030-G10Y (Załącznik nr 2 Opinia konserwatorska z dn. 03.04.2025)

Po renowacji powierzchnię drzwi pokryto emalią akrylową Tikkurila Everal aqua 40 półmatowa w kolorze S 6030-G10Y.

Wykonano nowe szklenie

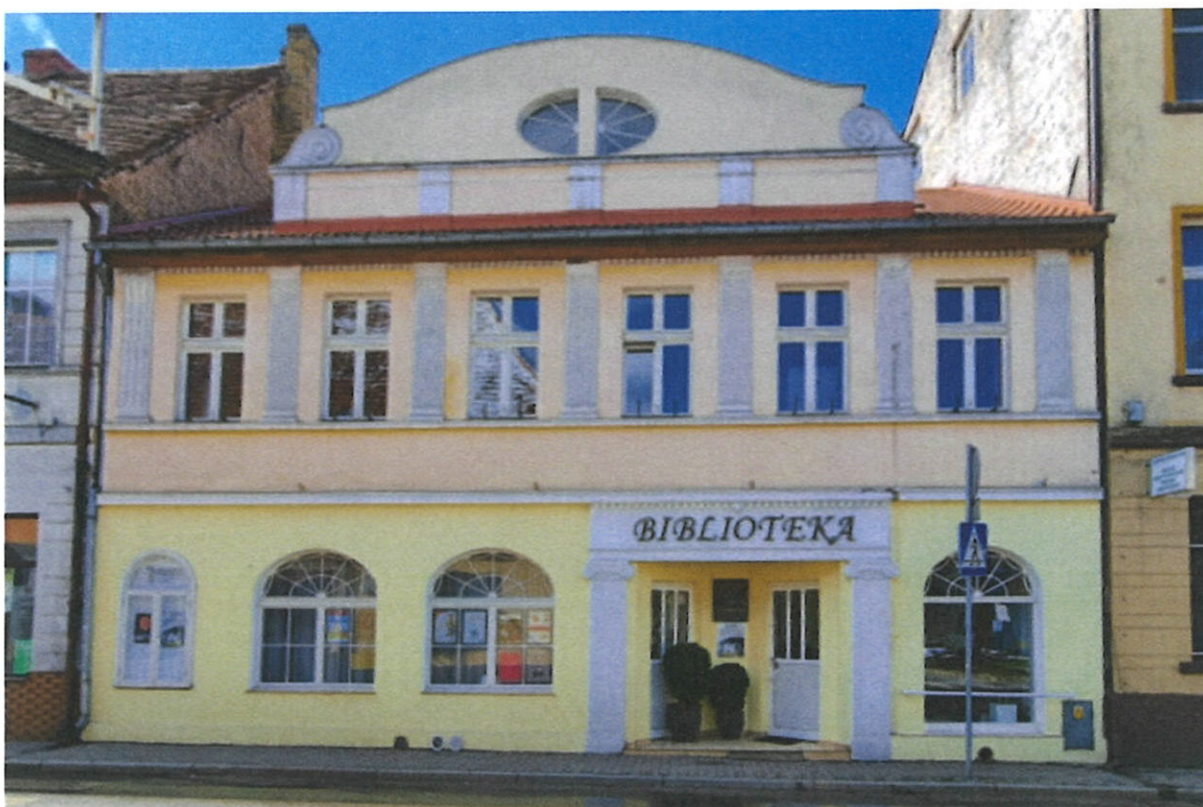
3. Renowacji poddano owalne okno w lukarnie.

4. Dokumentacja fotograficzna przebiegu prac renowacyjnych przy elewacji – opis zdjęć

Fot. 1	Elewacja frontowa biblioteki – widok ogólny stanu przed rozpoczęciem prac
Fot. 2	W czasie usuwania wtórnych tynków
Fot. 3-6	Stan zachowania pilastrów między oknami I piętra. Widoczna jednorodna zaprawa mineralna barwiona w masie zarówno na detalu jak i gładkich płaszczyznach elewacji
Fot. 7	Stan zachowania oryginalnych wypraw w partii gzymsu nad parterem
Fot. 8	Stan zachowania kapitelu pilastra w portalu wejścia głównego
Fot. 9	Fragment gzymsu w partii dachu – w czasie zdejmowania wtórnych nawarstwień uczytelniło się pierwotne profilowanie
Fot.10- 12	Spod warstw wtórnych wypraw, które odpajały się wraz z siatką z tworzywa sztucznego, odsłonięto oryginalne tynk barwiony w masie w bardzo złym stanie
Fot. 13	Elewacja w trakcie uzupełniania ubytków w tynku. Nałożono jasną warstwę

- podkładową Caparol Universal
- Fot. 14** Zachowany oryginalny pilaster
- Fot.15 i 15a** Brakujący pilaster – przygotowany do rekonstrukcji przy pomocy specjalnie przygotowanego szablonu
- Fot. 16- 21** Opracowywanie poszczególnych partii elewacji przy pomocy zapraw barwionych w masie o dwóch różnych granulacjach: powierzchnie płaskie - ok. 1,00 mm, detal architektoniczny - do 0,2 mm
- Fot. 22,23** Zbliżenia na fragmenty elewacji po zakończeniu prac
- Fot. 24,25** Elewacja frontowa po zakończeniu prac renowacyjnych
- Fot. 26** Jedno ze skrzydeł drzwi wejściowych przed renowacją
- Fot. 27** Skrzydło drzwi w trakcie renowacji , po zakończeniu prac stolarskich – rekonstrukcji brakujących elementów
- Fot.28** Zachowane skrzydła drzwi wejściowych po zakończeniu prac renowacyjnych
- Fot.29.30** Zachowany detal snycerski na drzwiach przed o po renowacji
- Fot. 31,32** Odsłonięte oryginalne nadświetle drzwi niezachowanego wejścia bocznego w pierwszej osi
- Fot. 33** Nadświetle nowego okna wykonano na wzór oryginału

Dokumentacja fotograficzna
przebiegu prac renowacyjnych na
elewacji frontowej budynku biblioteki

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

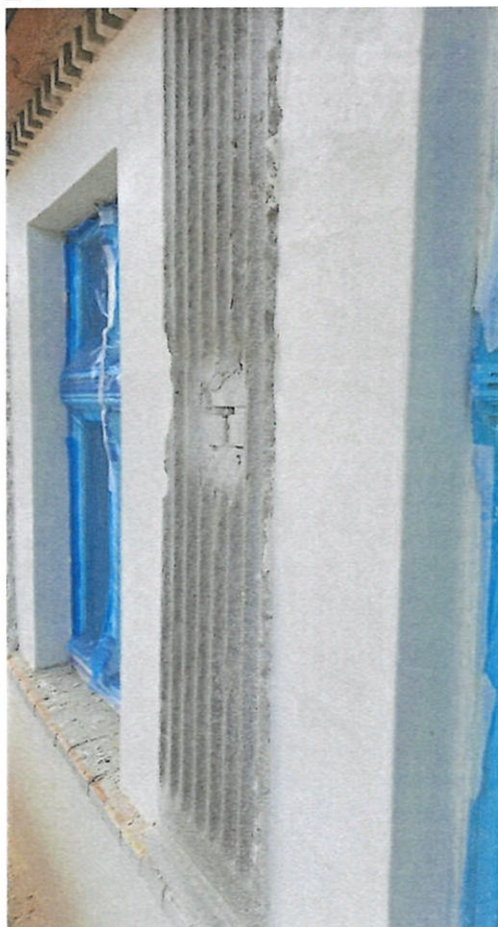

12

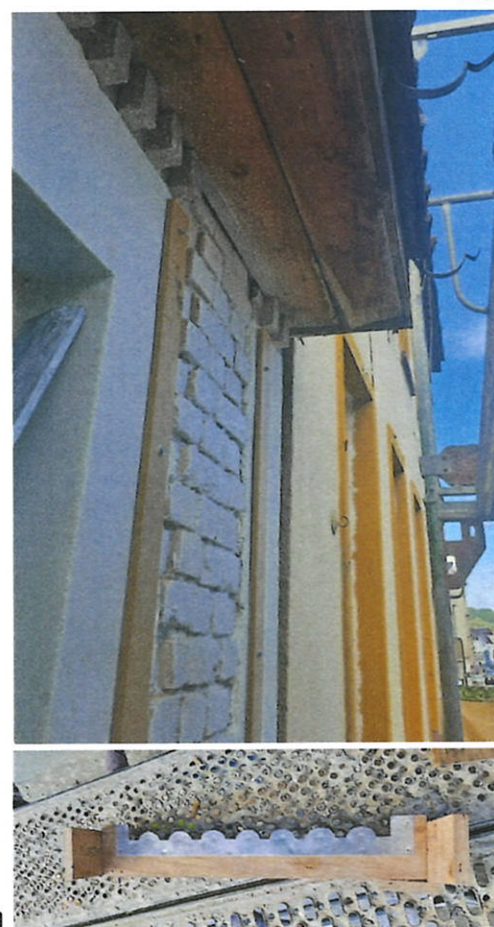
13

14

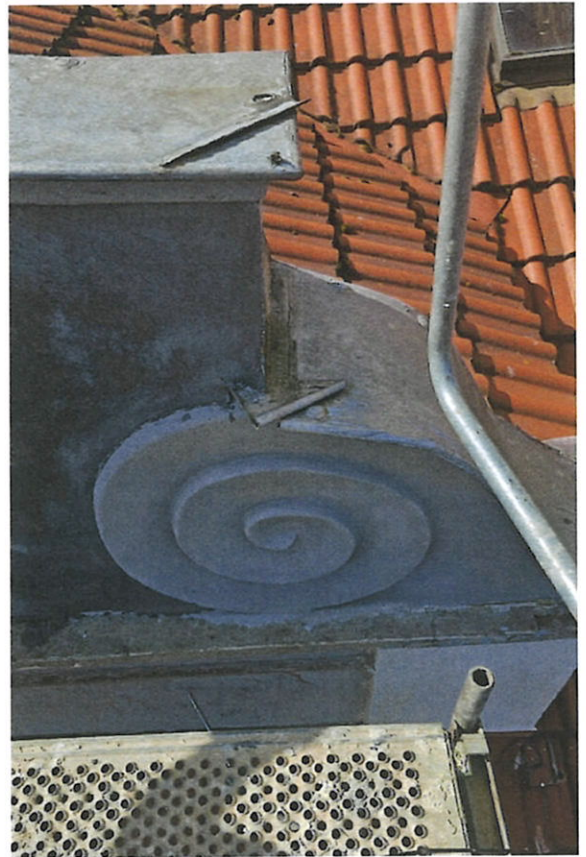
15

15a

16

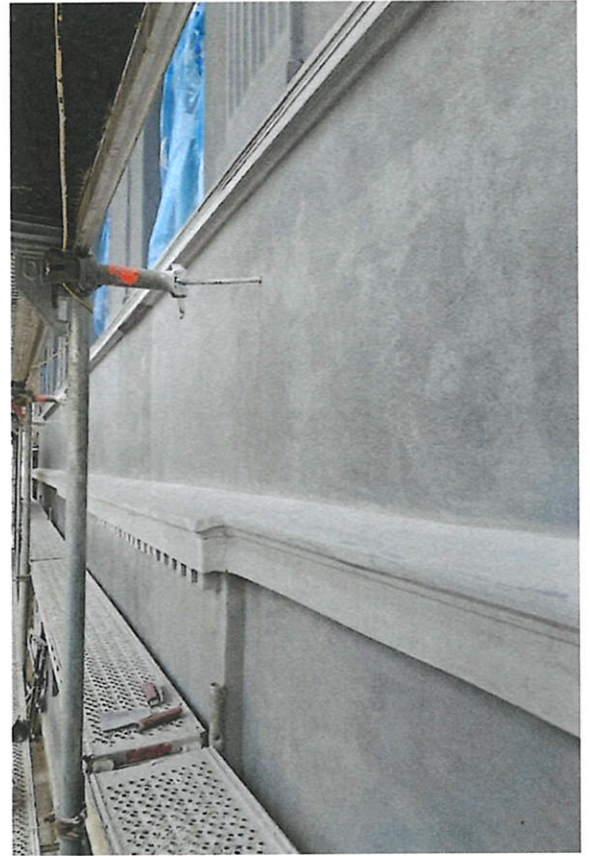
17

18

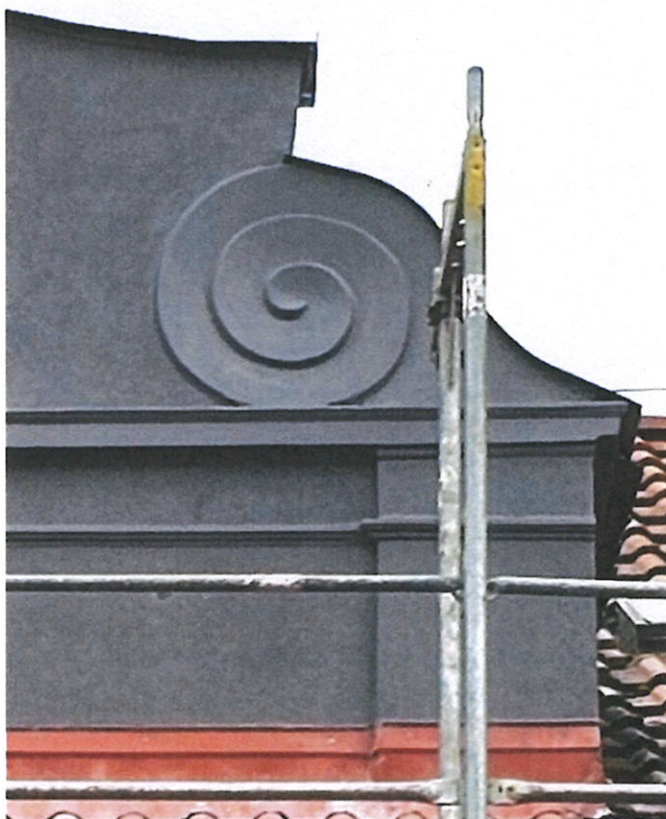
19

20

21

24

25

26

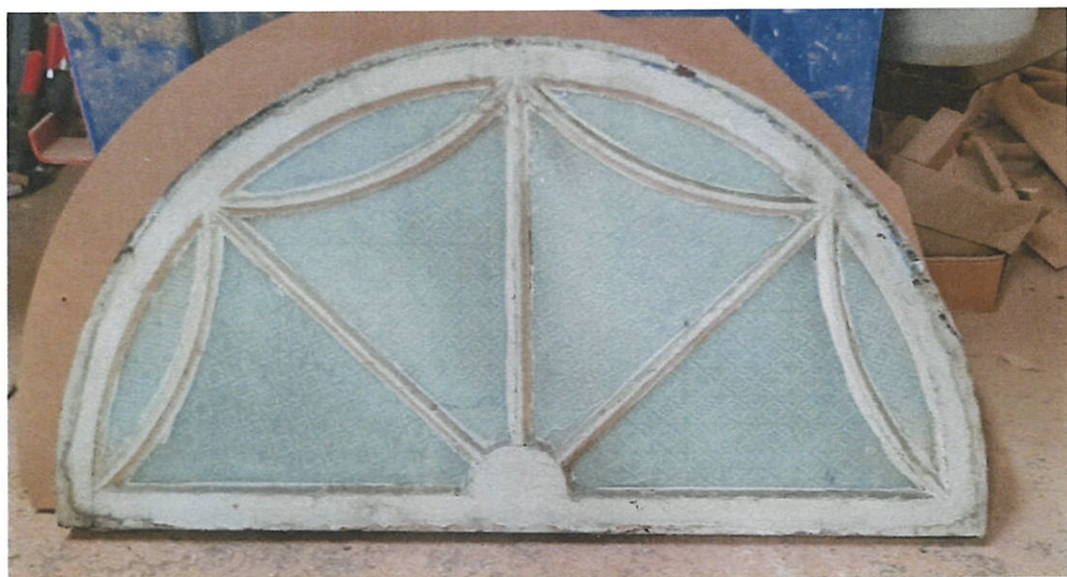
27

28

29 i 30

31

32

33